

Előfizetési ár
MAGYAR DOHÁNYUJSÁG^{ra}
 Egész évre . . . 6 frt.
 Fél évre . . . 3 frt.
 Megrendelés a kiadóhivatalban
 vagy utalvánnyal minden
 postahivatalnál eszközölhető.
SZERKESZTŐSÉG:
 Budapest,
 VI., Podmaniczky-utca 1.

MAGYAR DOHÁNYUJSÁG.

Előfizetési ár
MAGYAR DOHÁNYUJSÁG^{ra}
 Egész évre . . . 6 frt.
 Fél évre . . . 3 frt.
 Megrendelés a kiadóhivatalban
 vagy utalvánnyal minden
 postahivatalnál eszközölhető.
KIADÓHIVATAL:
 Budapest, VI. Podma-
 niczky-utca 1. sz.

A dohánytermelést és dohánykereskedést felkaroló gazdasági szaklap

Megjelenik minden hó 1-én és 16-án.

Hirdetéseket felvessz a kiadóhivatal és az ország minden hirdetés-gyűjtő ügynöksége.

Felelős szerkesztő és lapfajdonos:
DARÓCZI VILMOS.

Hirdetések Negyed oldal 10 frt; kisebb hirdetéseknek minden petit sor 4 kr.

TARTALOM: Millenniumi emlékek. *Daróczy Vilmostól.* — A melegágyakról s a dohánymag elvetéséről. *Jeddi Fejér Viktor* művéből. — Melegágyak. *Daróczy Vilmostól.* — III. Kimutatás, a budapesti körzet beváltási eredményéről. — Dohánykivitelünk hanyatlása. *Daróczy Vilmostól.* — Minta-telep. *Daróczy Vilmostól.* — Levelezés: I. Dánosról — *ifj. Unger Alajostól.* — II. Kisoroszlól — *Ambrus Józseftől.* — Irodalom — Vegyesek. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

Millenniumi emlékek.

A hazánk történetében örökké dicső emlékeztető 1896-iki milleniumi év, én reám nézve egyénileg is feledhetetlen emlékü marad, mert ama nagy versenypróbán, a mely a magyar nemzet szellemi és anyagi előhaladását a világ színe előtt diadalmasan bemutatta: az én csekélységemnek is sikerült a dohánykultúra terén a közfigyelmet két olyan szerencsés felfedezésre felhívni, mely — most már bátran elmondhatom — nemcsak itthon, de egész világrészünkön, sőt még a tengeren túl, Amerikában is, rendkívüli érdeklődéssel fogadtattott, heteken, hónapokon át tárgyaltattott, s a melynek további fejleményei el mindenütt feszült várakozással tekintenek, — ugyanarra, hogy ezen felfedezések reám és lapomra nézve oly óriási erkölcsi sikert eredményeztek, a mely az én parányi érdemeimet valóban messze felülmulja, s a szaklapok történetében csakugyan a legnagyobb ritkaságok közé tartozik.

S miért tagadnám, hogy végtelenül jól esik és büszke örömmel tölti el lelke- met — nem a hirnév, a mely szárnyára vette nevemet, de a melyre én soha nem vágytam, — hanem jól esik az a tudat, hogy ezek az én felfedezéseim — habár

Kolumbus-tojásához hasonlólag is — egy lépéssel ismét előbbre viszik az okszerű dohánytermelést és közhasznára szolgál- nak azon ügynek, a melynek én életem javát szenteltem.

S valóban csodálatos, hogy a mily nem remélt magas fokú reám és lapomra nézve az erkölcsi siker: ugyanakkor épp annyira alázott az anyagi eredmény; — a mi alatt távolról sem azt értem, mintha én, a szerény tehetségemtől telhető s mindenkor lelkesült szenvedélylyel vezetett működé- semért jutalmat, vagy valami nagy anyagi hasznot várnék, hanem értem azt az anyagi eredményt, a mely a lap kiadásával járó költséges vállalat finansziális helyzetét illeti.

Ha figyelemmel szemléljük a dolgok menetét, első pillanatra talán indokoltnak látszik ezen lehangoló közölmény.

A dohánytermelési terület ma már sokkal kevesebb, mint ezelőtt még csak néhány év előtt is volt, s így igen termé- szetes, hogy a termelési területtel együtt a termelők száma is kevesbedett és ennek folytán a lap előfizetőinek száma is csök- kent. Aztán az általános gazdasági bajok mellett, még a mult 1896-iki év dohány- termés hozama is oly silány, a minő már régen nem volt, — érthető tehát, hogy ez a körülmény nagy lehangoltságot idézett elő a termelő közönség körében és elked- vetlenedésük alkalmával rólam, illetve lapomról sokan megfélekedtek.

De ha higgadtan és kellő komolysá- gal fontolóra vesszük a dolgot: csakhamar be fogjuk látni, hogy ez a cselekmény korántsem indokolt.

A dohánytermelő közönségnek ugyanis meg kellene gondolni azt az egyet, hogy ennek a lapnak a keletkezése annak idején

mintegy a hazafiság oltárára hozott áldozat volt, s csaknem másfél évtizedes működése a magyar nemzetre, a dohány kulturára, a magyar nemzetgazdaságnak eme elha- nyagolt ágára nemcsak haszonnal járt, sőt némi dicsőséget is árasztott. Sok áldozat- tal, kitartással és fáradhatlan munkássá- gal kellett fentartani e lapot, a mely kelet- kezése óta sohasem hanyatlott, de folyvást előre haladt és fokozatosan emelkedett, s nincs e hazában senki, a ki ezen állitáso- mat nyíltan valótlannak merné mondani, — mert ha találkoznék valaki, aki ezt jogos indokollással megczófolná: én némán meg- hajlok előtte és leteszem a fegyvert, azt a fegyvert — munkás tollamat — a melyet az elem kitűzött cél érdekében 14 év óta lelkiismeretesen forgatok.

A „Magyar Dohányujság“-ot én nem is olyan alapokra építettem, hogy én ebből vagyont szerezzek magamnak, s nem is holmi üzleti szempontból indítottam meg, mint a hogy a legtöbb szaklap és irodalmi vállalat keletkezik és fennáll; — mert mikor én ezt a lapot — a saját szenvedé- lyemből kiindulva s a legtisztább hazafias lelkesedéstől és ügybuzgóságtól ösztönözve, ugyszólván csak a saját szakértelmem és munkaerőmre támaszkodva — megindítot- tam: egy célét tűztem ki magam elé, egy hivatást akartam betölteni, azt, hogy a magyar dohánytermelés ügyét előbbre vigyem; — ez az óhajtasom teljesült is, — és ez az én büszkeségem.

A kik a multat s a régi viszonyokat ismerik, azok tudni fogják, mily nagy szük- ség volt: a dohányügynek egy állandó és kizárólagos organumot teremteni és ezzel a dohányügy iránti közérdeklődést Magyar- országban felkölteni; — s hogy így lassanként

2-szeres és 3-szoros termések

csakis mesterségesen szárított

műtrágyával érhetőek el.

„Hungaria“ műtrágya-, kénsv és vegyi ipar részvény- társaság, Budapest.

Herényi Gotthard Sándor és Rovara Frigyes művét, érdeklődőknek ingyen és bérmentve küldjük meg.

egy erős, öntudatos közhangulat képző ött és ma már a napisajtó is mindinkább foglalkozik a dohánytermelés nagy nemzetgazdasági érdekeinek méltatásával: hála Istennek, ebben az ébredésben, ebben a közérdeklődés felköltésében nekem elég részem van.

Ezek után tehát nem csodálható, ha engem oly érzékenyen érint s bántja a büszkeségemet, ha azt kell tapasztalnom, hogy éppen a közvetlenül érdekeltek közönyt vesznek az én őszinte, becsületes tevékenységemet, — mert szerintem nincs nagyobb bántalom, mint a közönyösség; — pedig — fájdalom — ezt a közönyt még azoknál is tapasztalom, a kik legközelebb állanak mellettem s a kiknek erkölcsi kötelességük lenne engem lehetőleg támogatni, munkásságra serkenteni s kitűzött célom: a nemzeti közérdek előmozdításán velem közreműködni és abban elősegíteni.

Nem szokás ugyan, hogy egy lapszerkesztő és tulajdonos, ilyenén vallomásokat hozzon nyilvánosságra, mert ez üzleti szempontból talán csökkentheti azt az értéket, a melyet a lap képvisel, — de hiszen az én lapom nem üzleti alapra van építve, s így nincs okom, hogy nyiltsan ki ne mondjam, ami a szívemen fekszik.

S azt hiszem, hogy a dohánytermelő nagyközönség, amelylyel én mindenkor bizonyos családias bensőbb viszonyban levőnek érzem magamat, nem fogja tőlem rossz néven venni, amidőn nyiltsan és egész őszintén kimondom, hogy én azt egyáltalán nem találom indokoltnak, s nem is tudom jóformán mire magyarázni, hogy a termelők a Dohányujságot nem eléggé pártolják, s a laptól még azt a csekélynek mondható anyagi áldozatot is megvonják, amely pedig bőven visszatérül, ha a lapnak utmutatásait és praktikus tanácsait követik; — mert habár engem semmi körülmény sem fog ugyan elkedvetleníteni és eltántorítani lapomnak szerkesztésétől, amelynek egész szenvedélylyel és odaadással élek és azt a szokott ambícióval és kedvteléssel fogom továbbra is folytatni. — de természetesen minden esetre nagyobb örömmel és buzditásomra szorgálna: a dohánytermelő közönségnek nagyobb mérvű erkölcsi és anyagi támogatása, amelyet tehát ismételve kérek és teljes bizodalommal remélek is, mindnyájunk közös ügye: a magyar dohányügy érdekében.

Daróczi Vilmos.

Utmutatás

jó kiterjedésű, nemes tartalmu dohány termelésére.

— Mutatványok, jeldi Fővér Victor művétől. —

A meleg ágyakról s a dohánymag elvetéséről.

Hogy a dohány minél nemesebb legyen és hogy erjedése minél jobban sikerüljön, úgy a zsinórón, mint a beváltás után, a kinestári raktárban felhalmazott állapotban, arra főként szükséges, miszerint a level minél inkább korán beerjen.

Ezt a célt pedig csakis úgy közelíthetjük meg, ha ezen dohány munkánál is a kitűzött cél elérésére szükséges tényezők hatását figyelembe vesszük és elősegítjük.

Ha a dohány palánta, az ültetésére alkal-

mas első tavaszi időben kellő jó állapotban és mennyiségben rendelkezésükre áll: akkor a korai kiültetés lehetősége által megadjuk az alapot arra, hogy a dohány levelek jó kifejlődve korán be is érjenek.

Ugy, de ha az időjárás szeszélyének a melegágyi növény ki van téve, akkor annak kifejlődése, sokszor hátráltatva van, néha teljesen megakasztva.

Ezen esélyektől függetlenül kell a palántákat az által, hogy zárt üveg vagy fényáteresztő papír avagy szövet fedelű rá-mák födjék a palánta ágyakat.

Manapság a tény az, hogy 100 termelő közül legfeljebb ötre lehet tenni azok számát, akiknek zárt melegágyuk van.

Tehát valamint a föld megválasztása, s a trágyázás módja meg sok kívánni valót hagy hátra, úgy a meleg ágyak kezelésénél is távol állunk még az okszerűség határától.

Előismerem, hogy a pauperizmus, s a gazdasági válság elég okot szolgáltat a termelő urak melegségére, de ha a termelést fellendíteni akarjuk, mégis csak igyekezni, törekedni kell, a helyes cél megközelítésére.

A ki tehát csak teheti: ne mulassza el a zárt melegágyak készítését.

Nem mondom, hogy az időjárás néha nem oly rossz, hogy a készen álló zárt melegágyi palántát felhasználni nem lehet és jó is ha a termelőnek később vetett, vagy hideg agyi palántjai is növekednek, mert ezek az időjárashoz képest talán néha — a természet mintegy kiegyenlíti az ellentéteket — alkalmasabbak az elültetésre, de ez csak mint kiegészítő tényező s nem mint cél jöhét figyelembe.

Az idő, a mi szeszélyes klímánk alatt igen gyakran egyszerre átesap a hidegből az enyhe időjárásba, s ilyenkor a hidegágyi vagy nyitott melegágyi palántra még soká kellene várni, mert még hosszas időt igényel a teljes kifejlődése, s mivel ily időjárás többször fordul elő, mint a rendes, ezzel számolni kell.

A mellett nyitott, védetlen ágyak palántái gyakran megtizedelődnek s ha jó idő van is, kevés az elültetésre alkalmas dugvány.

Ez tehát csak mint kiegészítő jöjjön tekintetbe.

A dohány magot, hogy idejében kikelhessen, mindenesre meg kell langyos vízben dagasztani.

Lehet ugyan keverni csirázatlanul is a magvat, de én ennek nem vagyok barátja, mert a megdagadt magból korábban kifejlett palántákat mégis csak hátráltatja, tőlük a földet elfogja s azok árnyékában maga is egyideiglenyenyed. A nagyobb palánta kiszedése után kapna lábra, de nagypalánták kihuzásával a föld fellazítása miatt a többinek fejlődése sem lehetne tökéletes.

Egy melegágyba tehát nagyon eltérő idejű, kikelésre szant magot vetni célszerűnek nem tartok.

A magot nem szabad sűrűn vetni, mert a palánt nem lesz egyenes száru és erőteljes, hanem nyurga, mindenik szorítja egymást, törekedik felfelé (keresi a napot) s erőtlen vékony palánt nevelődik, és ha így kiültetjük a földre, sok időre jön magához; miáltal a kitűzött célunkat el nem érhetjük.

Melegágyak.

Minden jóra való gazda és dohánytermelő tudja, hogy a dohánytermelésnek kiindulási pontja: a melegágy, — ez képezi az alapját a dohánytermés sikerének, s ennek ellátását olyan bevett szokásnak és általános ismert dolognak tartják, mintha erről írni és beszélni talán már egészen felesleges is lenne.

Pedig nem így áll ám a dolog, mert ez a munka is meg igen sok javításra vár.

Vannak ugyan dohánytermelő gazdák, a kik a melegágy helyes készítésére igenis nagy gondot és figyelmet fordítanak és már őszszel kezdenek gondoskodni a leendő melegágyak mikénti előállításáról és hogy az ehhez szükséges jó minőségű trágya, valamint a lehető legalkalmasabb föld mennyiség is készletben legyen, — de másrészt igen sokan vannak, akik annak idején erről megelégednek s így ezeknek kellő beszerzéséről most kell sietve gondoskodniok.

A melegágyak helyeit már őszszel fel kell árkolni, (amit a gazda többnyire már azért is mellőzni szokott, hogy télen át valamely állat esetleg a gödrökbe be ne botolják, ezt pedig az által előzhetjük meg, ha a melegágy kert-kerítését télen át is jó karban tartjuk.) — de én tudom, hogy ennek nem szokás valami nagyfotosságot tulajdonítani, holott ez is elég fontos dolog, — mert azt a nedvességet, amelyben egy ilyen kiastva levő melegágy helye télen át részesül, s amelyre annak oly fölötté nagy szüksége van, később már semmi más egyébbel nem lehet kipótolni. Ahol tehát a melegágy kiárkolása kézen nem volna, ott — ha a föld fagyja megengedi — legalább fél méter mélységben most kell ezt sürgősen megtenni, és csak amikor már ezek az árkok, akár hó, akár eső, akár ezek hiányában bele hordás által a kellő bő nedvességben részesültek — mert arra a teljesen át nedvesedett melegágy falakra és fenekre van szükség — akkor kell azután a trágya kevereket bele helyezni és azt egyenesre letaposni. A trágyát úgy kell összeállítani, hogy az mi. lig egyenes és ne nagyon változékony hőmérsékletű legyen, — mert az nagy baj, ha a melegágy egyszer túlhevült, majork meg egészen hideg, — ennek a rendezése tehát csak úgy lehet sikeres, ha a trágya részletek mindenütt egyenlően vannak felosztva.

A föld keverék gyommentes, humusz teljes, minden rog nélküli, és lehetőleg új föld legyen: — ha meg őszi keverék földdel rendelkezünk: erre főleg nagyon kell vigyazni, hogy a rovar petek belőle kiszemeltessenek, s eltávolíttassanak.

Termelőink már teljesen át vannak hatva ama tudattal, hogy a dohánytermelés nagyon is megerdemeli, de meg is kívánja, hogy azzal alaposan és behatólag foglalkozzunk, s azt is igen jól tudják, hogy ennek a kiindulási pontja és alapvető munkája a melegágy, — ezt tehát nem szabad csak úgy közönytösen venni.

A most folyamatban levő dohánybevéltetés szomorú képét tárja fel előttünk ama rendkívül nagymérvű csapásnak, melyet a múlt évben a jégverés keves kivétellel országszerte okozott, — ez az elemi csapás azon-

ban olyan, amely ellen csak egy drága kényszer védekezési eszköz áll rendelkezésünkre: a jégkár elleni biztosítás, amely azonban éppen drágasága miatt a legtöbb esetben elmarad. De ezen elemi csapáson kívül, lehetett az idei beváltásnál — még pedig különösen a jobb termelőknél és a finom kerti levelek termelési területén — sok olyan hibára találni, amely a termés hozamát s a termelés jövedelmezőségét a legalacsonyabb nivóra szállítja le. Igaz, hogy ezt is a rossz időjárás, korai szárazság őszi esőzés, stb. okozta, — de éppen a rossz időjárás és egyéb kalamitások ellenében lehet a bajt kevésbíteni és türethetőbbé tenni, — s éppen abban rejlik az okszerűségnek a talizmánja, hogy az okszerű kezelés lehetővé teszi, hogy a növény a rossz időjárással is megküzdhesen.

Időszerűnek tartom ezt most, a melegágy készítésével kapcsolatban elmondani és a termelőknek a lelkükre kötni, hogy ha a melegágyat minden kívánalomnak megfelelőleg elkészítjük, azt fajtisza, ép, egészséges, csiraképes maggal — a sorvetés alkalmazásával — bevetjük, s aztán a további okszerű kezelésben részesítjük: abból bizonyára olyan erős, gyökeres, egyenlő palántákat fogunk nyerni, a melyek az idő viszontagságainak még rossz időjárásban is képesek inkább ellenállni, — s ha aztán az ily palántákat a kiültetés után, egy nagy szárazság bekövetkeztével, egyszer vagy kétszer megöntözzük: akkor bárminő rossz időjárásban is legalább egy középtermést biztosítottunk magunknak; — míg ellenben

a sűrűn kikelt melegágyból származó satnya, törpe palántákból kiültetett növényekkel, még ha azok öntözésben részesülének is, a cél még mindig nem lenne elérve, s a termés sikere nem lenne biztosítva.

A melegágyak készítésénél még az sem elengedő, hogy azok részben szélmentes helyen, vagy magas nádkerítéssel védve, jó trágya és kitűnő földből készítve, molinoszövet, vagy gyékénytakaróval, avagy üvegfedéllel ellátva legyenek, — hanem ezeken kívül feltétlenül szükséges még az is, hogy a melegágy közelében, félfenekű hordók vagy kádakban, jó minőségű lágy víz is legyen bő készletben, trágya és műtrágya keverékkel összevegyítve, amely öntözendő keveréket a melegágy megöntözése előtt mindannyiszor előbb langyossá kell tenni.

Mindezen kellékekből egynek sem szabad hiányozni, s ha mindezt ezen módon intézzük el: akkor örömmel fogjuk majd tapasztalni, hogy mily szépen és gyorsan gyarapszik a palánta s örömmel és egész passzióval fogjuk azt kezelni és a rendes időben ültetésre alkalmazni.

Az így nyert sikerült palánták első sorban már korán kiültethetők lesznek, — már pedig a korai ültetés már egyik biztosítéka a sikernek, mert a tapasztalás azt bizonyítja, hogy a legtöbb esetben a korai ültetés vezet jó eredményre és csak igen ritka, kivételes esetben vált be jobban a késői ültetés.

Gondoskodjék tehát már most minden termelő, hogy a talajának megfelelő, megbízható, tiszta magot, s a palánta nevelés-

hez szükséges minden egyéb tárgyakat lehetőleg mielőbb beszerezze s azokat készletben tartsa és — ahogy az idő engedi — a legnagyobb gonddal és figyelemmel felhasználja.

Azok a termelők, akik azt tapasztalták, hogy pajták nem elegendők: ez idő szerint arról is gondoskodhatnak, hogy pajtaikat szaporítsák. A külső cselédeket, szegődményeket most úgy se igen lehet más egyébbel foglalkoztatni, — s a gazdaságban mindig akad olyan cseléd, vagy béres gazda, aki a fűrésszel és szekerczével bánni tud, az ilyen furó-faragó emberekkel aztán nagyon könnyen és jutányosan lehet a pajták megszorítását eszközölni.

A szabadban való szárítást legtöbb esetben az a körülmény szokta előidézni, hogy a dohányt későn kell letörni, mert éretlen, — s azért éretlen, mert későn lett ültetve, — éretlen, mert satnya, rossz palántából lett kiültetve és éretlen, mert helytelenül volt kezelve, — azért aztán a kertész, meg a gazdája, ezt a zöld káposztát nem is képzeli a pajtában megszárithatónak és így nem látja szükségét a pajta szaporításának.

Az általam ajánlt okszerű kezelés mellett azonban dohányunk korábban meg fog érni, mert lesz elegendő erős, korai palántánk és nem lesz szükség a szabadban való szárításra, hanem az összes dohánytermés a pajtában fog szárittatni, amint az az okszerű kezelés legelső követelménye, s mindez úgy a minőség javítását, valamint a mennyiség szaporítását fogja eredményezni.

Daróczi Vilmos.

III. Kimutatás

a budapesti m. kir. dohánybeváltó hivatalnál 1897 évi. január hó 22-étől február 12-éig beváltott dohányokról.

Folyó szám	Termelő neve	Hány holdon termelt	Közégs	Átlagár		Egy kat. hold átlagos jövedelme		Jegyzet
				métermázsánként		dohányban	penzben	
				frt	kr.	kilogramm	frt	
1	Frankl Izidor és Zsiga	56	Zsámbok	18	14	883	160	74
2	hg. Coburg G. Fülöp	119	Pta Vacs	19	31	1151	219	95
3	Palotási Világhy Gyula és Károly	142	Tápió Szt.-Márton	16	66	932	155	41
4	Grf. Szapari Gyuláné	20	Szöd	15	03	744	111	85
5	Pálóczy Horváth Istvánné szül. Katona Ilona	152	Örkény	16	11	709	114	40
6	Dr. Wekerle Sándor	27	Pta Dános	13	37	692	91	12
7	Muzsik Lajos	23	"	13	62	974	132	72
8	Pfrim Lénárd	10	"	14	97	438	65	60
9	Szilágyi Emil	27	Péczel	18	37	822	151	22
10	Noszlopy Emil	10	Pánd	15	84	729	115	67
11	Leitner Jakab	18	"	15	91	807	128	47
12	Bleier Antal	17	"	14	21	660	93	83
13	Popper Gusztáv és Popper Simon Lajos	8	Irsa	13	51	687	92	94
14	Policzer Gusztáv	17	"	15	22	457	69	66
15	Pető Fülöp	8	"	17	63	538	94	92
16	Eckrich György és István	15	"	14	34	401	57	54
17	Dr. Nemeshegyi Béla	18	Káva	16	66	680	113	38
18	Viczián Albert	47	Tápió Szele	18	20	938	170	86
19	Györgyei Illés	65	"	16	67	539	90	01
20	ifj. Monori János	18	"	12	69	941	119	49
21	Gombos Pál örökösei	21	"	14	99	1077	161	55
22	Bleier Kálmán és Gyula	37	N.-Káta	16	24	114	183	95

A fenti kimutatásban megnevezett termelők legnagyobb része, kedvező évben a legszebb és a legtöbb dohányt szokta szállítani, de az idén, a legkitűnőbb termelők dohányján is meglátszik a mult évi kedvezőtlen időjárás és a szörnyű jégverés hatása. Hanem azért most is van elég

jó és szép dohány, ami eme körzet jeles termelőinek nagy haladásáról és kitűnő kezeléséről tanuskodik. Így: a Coburg herczeg vacsi uradalma, mely nemcsak minőségileg kiváló, de mennyiségileg is az idén ritka szép eredményt ért el. — A Frank testvérek zsámboki dohányján is

meglátszik a kiváló gond és jó kezelés, melyben ezek a törekvő, gyakorlati jeles gazdák dohányjaikat részesítik, s a mellett dohányjaiknak égése is igen jó. — Szilágyi Emil péczeli, Viczián Albert és Györgyei Illés t. szelei, Nemeshegyi Béla kávai, a Világhy testvérek t. szt. mártoni, s Pálóczy

Horváth Istvánné örkényi dohányai mind magukon hordják az okszerű kezelés elismerésre méltó jellegét, s az idő és jég által megrongált anyagban is van sok szép és hibátlan dohány.

Megjegyzem egyébiránt, hogy az e helyt névszerint felemlítettek kivül, vannak még mások is, akik gondosan kezelt, jó égésű és jobb minőségű dohányokat szállítottak, de én itt csak azokról szólhatok, amelyeket éppen alkalom volt megtekinteni, s ha nincsenek és nem is lehetnek itt mindnyájan névszerint felemlítve: ez azért mit sem von le az illetőknek már rég elismert érdemből. — Végül felemlíthetem, hogy a mult kimutatásban egy sajtóhiba csuszott be, amennyiben Csillag Mór tápiószelei termelőnek nem 368 klgm, hanem 868 klgm volt a holdankénti átlagos hozama, — s habár a 40 hold ültetvényéből 8 holdat teljesen elvert a jég, de a többi 32 holdon termelt anyag az idén is igen szép színű, finom és okszerűen kezelt jó dohány volt.

D. V.

Dohánykivitelünk hanyatlása.

A „Közletek” folyó hó 10-iki 12. számában, a fenti czim alatt megjelent hosszab közleményre kívánok itt némi megjegyzést tenni; — nem azért, mintha az általam ismert és nagyrabecsült ciklikirónak s közgazdasági szaktekintélynek fejtegetéseit vita tárgyává tenni akarnám, hanem csupán azért, hogy egy és más körülményre — ami az irónak talán kikerülte a figyelmét — reflektáljak.

Első sorban a termelőknek a védelmére kívánok lépni, a jelzett cikliknek ama leglényegesebb tendenciájával szemben, mely szerint: „a főbaj, úgy az osztrák átvétel, mint a külföldi kivitel csökkenésénél kétségkívül az, hogy a magyar dohány minősége hanyatlott.”

Kénytelen vagyok kijelenteni, hogy dohánytermelésünk egy évtized óta minőségileg nem hogy visszament volna, de határozottan nagymérvben javult, s kivitelünknek a multhoz képest való csökkenése nem annyira a ciklikben jelzett körülménynek, mint inkább sok más egyéb — nagyrészt tőlünk nem függő — indoknak és gátló akadálynak tulajdonítható, — ilyenek az agrár viszonyok, a nemzetközi politikai tekintetek, de legfőképpen az amerikai konkurrenzia, amelynek olcsó dohányaival a miénk nem bírja ki a versenyt.

Mai napság az egész világon forszirozzák a dohánytermelést, még ott is, ahol a talaj és az éghajlat nem is igen alkalmas rá, mert mindenütt azon igyekeznek, hogy minél kevesebbet importáljanak, s inkább az általuk termelt saját dohányjaikat fogyasztják, még ha az nem is annyira megfelelő, tisztán nemzetgazdasági szempontból.

Franciaország, amely hajdan egymaga 25—30 ezer mázsa dohányt vett tőlünk évenként, néhány év óta egy kilót sem vesz többé. Eme legjobb vevőnk elmáradásában némelyek politikai okokat vélnék fenforogni, míg mások azt hiszik, hogy a francziák, a filokszeria által okozott pusztítások pótlására, nemzetgazdasági szempontból, a dohánytermelés nagyobb mérvű meghonosítását tűzték ki célul, még oly talajokon is, amelyek a dohánytermelésre nem is igen alkalmasak, — mert habár a fran-

ciák a magyardohányokat nagyon szerették, de hazafiasáldozatkészségből inkább lemondtak róla, mert hazájokat még sokkal jobban szeretik, mint a mi dohányainkat.

Másik egykori nagy fogyasztónk: Olaszország is már csak igen csekély mennyiségeket vásárolt tőlünk, s inég ezek üzleti lebonnyolítása elé is sok mindenféle nehézséget gördítettek, mert ott is minden igyekezet csak arra irányult, hogy saját fogyasztási szükségletüket lehetőleg belföldi termelés által fedezzék, s habár arra való talajok kevés van, saját termelésű dohányjaik pedig alsóbbrendű, rossz. csaknem élvezhetetlen: mégis inkább felhasználják és fogyasztják a maguk rossz dohányát s csupa nemzeti önértékből meg vannak vele elégedve, — s ugy Francia, mint Olaszországban, az állam által nyújtott mindenféle kedvezményekkel és áldozatokkal mindinkább szaporítják a dohánytermelési területet, csak azért, hogy az idegen dohánybevittelt a minimumra szorítsák, ami kétségkívül nem egyéb, mint az illető államok céltudatos nemzetgazdasági politikájának megvalósítása.

De nemcsak Olasz és Franciaország, hanem a többi állam is mind oda törekszik, hogy a dohány importot — bevittelt — a saját területéről lehetőleg kizárja, terhes védvámokkal, szállítási nehézségekkel és egyéb mindenféle elővigyázati intézkedésekkel visszaszorítsa, s éppen csak a legszükségesebb, legkisebb mérvre redukálja.

Természetes tehát, hogy dohánykivitelünknek fölülte nagy nehézségekkel kell megküzdeni, s ily körülmények közt kénytelenek vagyunk és nincs egyéb mód, mint a nagy világpiacokat fölkeresni, — csak-hogy ott meg a mi alsóbbrendű dohányaink nem bírák ki a versenyt, mert a tengerentuli államokból, különösen Dél-Amerikából, az egész világot előzönlök oly alsóbbrendű dohányokkal, amelyek aránylag igen olcsón, csaknem potomáron adhatnak.

Nem az tehát a fő oka dohánykivitelünk csökkenésének, hogy dohányaink minősége hanyatlott, mint inkább az, hogy a mi dohányaink — mindig az alsóbbrendűeket érte alatta — jóval többre vannak taksálva, mint amennyit megérnek a dohánypiaczokon, s azt a dohánnyt, amelyet a külföldön szivesen vennének tőlünk, nem adhatjuk a kívánt olcsó áron.

Mindezeket én már e helyt számtalanszor elmondottam, de egyszersmind mindannyiszor a meghatározottabban figyelmeztettem és buzdítottam a termelőket, hogy kivitelünk föllendülésének első és legfőbb feltétele, hogy a dohánytermelés és kezelés okszerűségében haladjunk, — aminthogy haladunk is.

Minden rendelkezésünkre álló mód és eszköz felhasználásával igyekeznünk kell dohányainkat folyvást javítani, s a jelenleginél jobb minőségű dohányokat előállítani, hogy azok a jószág által előtérbe lépjenek és versenyképesekké váljanak, — s erre biztató kilátásunk is van, mert szerett hazánkban az éghajlati viszonyok a dohánytermelésre eléggé kedvezők s bőségében vagyunk az alkalmas talajoknak is, amelyek kitűnő anyag előállítására vannak hivatva.

A dohánybeváltási rendszer is idővel bizonyára oda fog irányulni, hogy a beváltásra kerülő anyag, gyártási értékéhez képest fog taksálatni, ami szintén egy nagy lépéssel fog bennünket célunkhoz közelebb vinni.

Egyébiránt dohánykivitelünk is kezd már jelentékenyen javulni, mert a mult évben már 4000 mtrmázsával többet exportáltunk, mint az azt megelőző évben, — s a „Magyar dohánykiviteli részvénytársaság” a világ minden részére kiterjedő oly erélyt és buzgalmat fejt ki, amelytől bizton remélhető, hogy kivitelünk már ez évben tetemesen fog emelkedni.

A dohány minőségének javítására nézve mindenesetre a dohánnyjövődék van hivatva minden lehető elkövetni, hogy a termelési ügy abba a mederbe tereltessek és oly irányt vegyen, amely a termelőket a jobb minőség előállítására ösztönözze, aminek megoldása első sorban abban áll, hogy a jobb és gyártási célokra megfelelő dohány árát fel kell emelni, a csekély minőségű, rossz, alkalmatlan dohányok árát pedig le kell szállítani, hogy ezek a világpiacokon, versenyképes ár mellett, kelen-dőséget nyerjenek, — továbbá a bizonyos különleges jellegű jobb anyagok termelésére kiválólag alkalmas új területeket kell felkutatni és ezzel a termelést kiterjeszteni.

Tényleg a dohánnyjövődéknek is bizonyára ide fog irányulni a jövőbeni tevékenysége, s ezen célnak a megvalósítása képezi működésének az irányát, — mert hisz a jövődék nem zárkozhat el, sőt egyenesen érdekében áll a nemzetgazdasági előnyökre súlyt fektetni és oda hatni, hogy a gyártási célokra megfelelő és kiviteli cikkek is alkalmas jó minőségű dohánnyanyag minél nagyobb területen termeltessek, — aminek megvalósítását bizvást remélhetjük is, — csak hogy ez irányban nem lehet hirtelen tenni és gyorsan haladni, hanem fokozatosan kell a kitűzött cél felé törekedni.

Daróci Vilmos.

Minta-telep.

Van hazánkban jelenleg is a többek közt egy olyan dohánnytermelési terület, amelyet méltán el lehet nevezni egy valóságos ideális minta-telepnek, s ez: a boldogult Karsai Albert dohánnytermelési telepe Boldog pusztán Hatvan mellett.

Nem állítom én azt, mintha ott a talaj a dohánnytermelésre a legalkalmasabb volna, — sőt ellenkezőleg, maga a talaj olyan, amelynél nagyon sok jobb és megfelelőbb dohánnyföld van országszerre, — amennyiben a talaj minőségénél fogva az itt termelt dohánny az égés tekintetében még elég kívánni valót enged, — ámbár a megfelelő műtrágyák helyes és czészerű alkalmazása által az itteni dohánnyoknak az égése is évről-évre folyvást javul; — de habár a talaj nem is a legjobb, azonban az itt termelt dohánnyak külső és belső kezelése oly kitűnő, hogy bátran el lehet rá mondani, hogy az, az egész magyarországi dohánnytermelésünkre tökéletes minta gyanánt szolgálhat,

Nincs a dohánnytermelés okszerűsége.

gének olyan mozzanata, amely ezen a minta-telepen alkalmazásban ne lenne, — s nincs a modern haladásnak, az igazi tudásnak olyan vívmánya, amely az itteni dohányok kezelésénél a legminuciozusabb gonddal megvalósítva ne volna, — hanem aztán olyan is az a dohány, mintha nem is kézi erővel lenne kidolgozva, hanem mintha művészi ecsettel festve volna. A csomókban egyik levél olyan mint a másik, — nincs azon egy foltocska sem, — az egész levél lapja egy szín, még pedig gyönyörű fényes barnapiros, egyenletes, selyem finom fogású, s a mellett szívós, ruganyos, valószínűleg eszménye a jó kezelésnek. Én egészen el voltam ragadtatva általuk, s nem győztem betelni a nézésükkel, mert igazán mondom, hogy ehhez hasonlót én még sohasem láttam.

Ezek a dohányok mindennél ékeszőlőbben hirdetik: mit lehet csinálni a magyar dohányból, mennyire lehet a minőséget javítani, s mily csodát művelhet a folytonos tanulmányozás által tőkélyre vitt tudás, a semmitől vissza nem rettenő szilárd akarat, a pedantériáig menő szigorú gondosság, s a csüggedést nem ismerő kitartás.

Mily pótolhatatlan veszteség a magyar dohánytermelésre, hogy ennek a páratlan dohány minta-telepnek a megteremtője, a másként is országírú kitűnő gazda: Karsai Albert — nincs többé.

Váratlanul és oly korán bekövetkezett halála előtt alig néhány nappal, még egész lelkesedéssel beszélt velem, a lapok által akkortájt sürűn emlegetett dohányügyi felfedezéseimről, s egész titkoszerűleg ígérte, hogy majd a dohánybevéltáskor minő meglepetésben fog engem részesíteni, — s aztán pár napra rá csakugyan meglepett, de föltéte fényesen — az ő hirtelen halálával.

Nyugodjék békével a megboldogult, aki a dohánytermelőknél valódi példányképe volt, s oly tőkélyre vitte az okserű dohánytermelést és kezelést, miként nálunk senki még eddig; — az ő példája — melyet remélhetőleg utódai is igyekezni fognak híven követni — lebegjen a termelők előtt, és akik tehetik — nemcsak a közelben, de még a távolabb lakók is — el ne mulasszák megtekinteni és tanulmányozni a Karsai-féle boldogi pusztán lévő dohánytermelést, mint az ország legelső mintatelepét, mert ennél szebb és jobb dohánykezelésre nem fognak akadni, — s bárhol az országban állítsanak is fel kísérleti állomást és minta-telepet: ennél tökéletesebb és kifogástalanabb eredményt bizonyára még nagyon sokáig nem tudnak produkálni.

Daróczi Vilmos.

Levelezések.

I.

Dános, 1897. február 3.

Igen tisztelt szerkesztő Úr!

Mindig nagy örömmel várom becses lapjának megjelenését, mert tudom, hogy minden száma egy-egy lépéscsige a haladásnak, a dohánytermelés útján, ha valaki híven követi a praxisból és tudományból merített tanításait, — s mondhatom, hogy nem egy

dolgot sikerült eddig is ez uton hasznomra fordítanom.*)

Ugyanis a mi földünkön képes voltam az 5 q-ás hozamot 8,16 q-ára, a 15 frtos átlagért 17 frt 10 kr-ra felelni az idén, — holott az eső a száritásnál, na meg egy kis jég, nem csekély kárt okozott. De reményem, hogy egy a kvantitás, mint a minőség terén, még sokkal többet fogok majd még kimutathatni.

Az idén különben egy igen ügyetlen kertészem is volt, mert ha ennek a dohányja is olyan lett volna mint a többinek: akkor a 18 frton is felül lettem volna.

Megítélhető ez abból is, hogy az idén nekem 31% I. osztályú és 3% válogatott dohányom volt. Igaz, hogy a II. és III. osztály csökkent, a kihányás javára.

Még a múlt év őszén küldtem 3 frt előfizetési díjat, kérem azt az idej felévre javamra könyvelni.

Maradok a tisztelt szerkesztő urnak kész hive
ifj. Unger Alajos.

II.

Kis-Orosz, 1897. február 10.

Tisztelt szerkesztő úr!

Dohánybevéltásunk eredményét, a hivatalos adatok alapján, sietek az alábbiakban közölni:

A termelési terület volt 1896-ban: Kis-Orosz I. (község) 218 k.-hold 350 □-öl Kis-Orosz II.

(kikindsi határ)	41	"	350	"
Összesen:	259	"	700	"
Bevéltatott:				
	Kis-Orosz I.		Kis-Orosz II.	
	kilogramm		kilogramm	
válogatott a)	76		1	
" b)	560		41	
I. osztály	7.465		2.103	
II. "	41.018		12.769	
III. "	50.339		6.007	
kihányás	32.166		3.857	
hulladék	682		41	
hasznavehetetlen	240		18	
romlásra levont	4.861		468	
összesen:	137.407		25.305	
nedvességre levonott	468		110	
az anyagért jár 18.767 frt 84½ kr.	3982 frt 05 kr.			
fuvardíj	156 " 59½ "		28 " 84 "	
összesen	18.924 " 44 "		4.010 " 89 "	
100 kgr. átlagára	73 frt 65 kr.		15 frt. 73 kr.	
holdakénti jövedelem:				
1. dohányban	630 klgm.		619 klgm.	
2. pénzben	86 frt 09 kr		97 frt 12 kr.	

Az eredmény bizony nagyon kedvezőtlen. Sok volt a megrothadt anyag, azért oly sok a kihányás. A múlt ősz nedves, esős lévén: a beszáradást hátráltatta, s a dohányok a sok nedvesség és köd folytán megrothadtak.

Maradok tisztelettel Összinte hive
Ambrus József
plebános.

*) Az igen tisztelt levelező urnak fenti becses soraiban lapom iránt kifejezett megtisztelő elismerését és nagyrabecsült jóindulatát nagyon köszönöm. Volt alkalmam Unger A. urnak a dohányját látni az átadásnál, s én már akkor nyíltan megdicsértem a szép összeállítást és gondos kezelést, amely a legszebb haladásról tanuskodik. Annál inkább örülök és jól esik tudnom, hogy a siker elérésében lapom utbaigazításainak és tanácsaim hí követésének is volt része. Az az én legédesebb jutalmam, ha azt tapasztalom, hogy lapom olvasói csakugyan követik és használnak érvényesítik az én legjobbakaratu tanácsomat!
D. V.

Irodalom.

A „Közgazdasági szemle“ (a m. tud. akadémia megbízásából szerkeszti: dr. Jekelfalussy József), f. é. január havi füzetében: „A zárszamadás joga“ czime alatt, egy nagy érdekű politikai és nemzetgazdasági értekezés első részét közli, a kitűnő közgazdasági író és szaktudós dr. Pap Dávidtól, — dr. Fellner Frigyes-től, „Adelék mezőgazdasági hitelpolitikánkhoz“, második közemény, s egy másik magvas értekezés: „A záloglevelek biztosításáról“, dr. Eber Antaltól; — igen érdekes még: „A foglalkozást nem találók statisztikája“, r.-től, s több apróbb szakközlemény. A társaság tagjai, ezt a mindig nagyon tartalmas és érdekes havi közlönyt, tagilletményül kapják.

Kereskedelmi és ipari közkönyvtár. A „Magyar Kereskedelmi Múzeum“ most teszi közre a könyvtári katalógusának II. kiadását. Ezerint ez a könyvtár, melyet a kereskedelemügyi miniszter 1891-ben létesített, ez időszerint 4.048 kötetet foglal magában. Nem tartozik tehát még a nagybő könyvtáraink közé, de külön czéljai szempontjából jó szolgálatokat tehet a kereskedő és iparos világnak és közgazdasági kérdésekkel foglalkozó szakférfiaknak. A katalógusból kiemeljük, hogy a könyvtár magában foglal 43 hazai vonatkozású és 41 külföldi czimtart, 20 hazai, 23 osztrák és 86 külföldi kereskedelmi kamara jelentéseit több évről, 179 statisztikai kiadványt, (többnyire az áruforgalom köréből), 77 kiállításra vonatkozó kiadványokat, továbbá 139 jobbára külföldi hirdap és szakfolyóiratnak több évre visszamenő teljes gyűjteményét, mely annyiban is érdekel bir, mert felől sok keleti hirdapot, a francia hivatalos lapnak 30 kötetnyi nagybecsű anyagát, stb. A könyvtár legközelebb két igen érdekes gyűjteménnyel fog szaporodni, az egyik: a hazai kereskedelmi kamarák kiadványainak teljes gyűjteménye, melyet annak idején az ezredéves kiállítás V-ik csoportja részére állítottak össze; a másik pedig: az a magyar közgazdasági könyvtár, melyet szintén az ezredéves kiállításra szerzett össze a kereskedelemügyi csoport előadója: Mende Bódog ur. A könyvtár a kereskedelmi muzeum tudakozó irodájában (Kerepesi út 20.) nyitva van minden nap d. e. 9-től 12-ig és d. u. 3-tól 6-ig.

VEGYESEK.

— **Előleptések.** Fejér Viktor, kisvárdai dohánybevéltó hivatali kezelő a IX. fizetési osztály II. fokozatába, Heigel Albert, kolozsvári-, és Mertz Lajos, budapest-ferenczvárosi dohánygyári gyártási osztályvezetők a IX. fizetési osztály I. illetőleg II. fokozatába, Maresch Emil, nagy-károlyi-, és Schön Nándor, érsekújvári dohányjövédéki tisztek a X. fizetési osztály I. fokozatába, Orosy Géza és Schurman Lajos, aradi-, Seide Károly, szegedi-, Magyaróssy Árpád, kisvárdai-, és Oláh Sándor, csanyi dohányjövédéki tisztek a X. fizetési osztály II. fokozatába, ifj. Krampera János, szomolnokai-, Marinovich István, budapest-ferenczvárosi-, Czirbesz Endre, budapest-6-budai-, Becker Antal, budapesti-, és Körössy Pál, félegyházi dohányjövédéki segédtisztek a XI. fizetési osztály I. fokozatába, végül Zöldy József, szentgotthárdi-, Biró Lajos, kolozsvári-, Illing Ottó, selmeczi-, Gramantik Mihály, fümeci-, és Sinkovich Gyula, szentgotthárdi dohányjövédéki segédtisztek a XI. fizetési osztály II. fokozatába lettek előleptetve.

— **Kinevezés.** Koós Ede, dohányjövédéki központi igazgatósági díjnok, a kolozsvári dohánygyári igazgatóságok segélydíjas dohányjövédéki gyakoronokká nevezetett ki.
— **Áthelyezés.** Harzer Ágost, aradi jóság-igazgatósági számtiszt, hasonló minőségben a temesvári dohánygyárhoz lett áthelyezve.
— **Halálozás.** A nagy-tárkányi kir. dohánybevéltóhivatal — külön kiadott gyászjelentésben — őszinte fájdalommal tudatja, hogy Kreutz József jövédéki tiszt, tart. honvéd-hadnagy,

folyó hó 6-án, rövid szenvedés után, tüdő-
vizenyő-kórban meghalt. Jeles tisztviselő, felül-
multhatatlan kitudó emberbarát, s nyomorult-
taknak önzetlen jölvője volt. Nyugodjék
békével!

— **A terület redukció rémhíréről** hoz-
nak egyes lapok közleményeket. Illetékes hely-
ről nyert értesülésünk alapján megnyugtathat-
juk a termelőközönységét, hogy az eddig
engedélyezett termelési területnek jelentéke-
nyebb és általános jellegű redukálása, a jöve-
dékeknek ez időszertől egyáltalán nincs szándé-
kában.

— **Az orsz. m. gazdasági egyesület**
dohánytermelési szakosztálya — mint a
„Köztelek” írja — e hó végén ülést tart,
amelyen a dohánytermelés hanyatlásának meg-
gátására irányuló intézkedések felett fog
tanácskozni.

— **A gazdasági előadások** első napja a
gazda közönység nagy érdeklődése mellett folyt
le. Különösen felemlítjük *Cserhádi Sándor*
tanár úrnak: „Talajművelésünk leggyakoribb
hibái” című sok praktikus eszmében bővel-
kedő előadását, amelyre — a többivel együtt
— jövő számunkban még visszatérünk.

— **A dohány évelőségéről és dugvá-
nyozhatóságáról** — miként múlt számunkban
mar említettük — *dr. Tavaszy Antal* ur, jelen-
leg Amerikában tanulmányuton lévő hazánkfia,
egy cikket közölt a *New-Yorkban* megjelenő
„*American Agriculturist*” f. é. 2. számában,
a hazai lapok közleményei nyomán ismertette
eme felvételeket. Nem kicsinyelhető dolog,
hogy a tekintélyes amerikai szaklap is „rend-
kívül érdekes kísérlet” gyanánt szól a dohány
évelőségéről és dugványozhatóságáról, mint
amely új módszer a dohány kultúrában egész

revolúciót fog csinálni s nagy jövőre van hivatva.
Ajánlja a további kiterjedt és beható kísérletek
tételét és igéri, hogy e tárggyal még bőveb-
ben is foglalkozni fog.

— **„A dohányon, a szarítás alatt jelent-
kező gombák”** cím alatt, a „Köztelek” leg-
utóbbi száma egy igen érdekes részletet közöl
a hirneves szaktudós: *Behrens* tanulmányából,
melyet — hosszabb terjedelme miatt — lapunk
jövő számában fogunk ismertetni. Ugyisintén
a „*Politikai Szemle*” f. é. 6. számában meg-
jelent „Dohánytermelésünk felszabadítása”
című cikkre is — térszűke miatt — jövő
számunkban reflektálunk

— **Uj dohánygyárak.** A kormány czélba
vette, hogy ez évben egy pár új dohánygyárat
állít föl. Az egyik dohánygyár — hir szerint
— Erdélyben, Seps-Szent György városában
fog fellállítani A másiknak adományozásáért
több város versenyez egymással. Így Beregvár-
megye közigazgatási bizottsága — Nedecey
Janos országgyűlési képviselő indítványa foly-
tan — a magyar kir. pénzügy- és igazságügy-
miniszteriumhoz fölterjesztést intézett az iránt,
hogy az új dohánygyárat a jelenleg országos
fegyházul szolgáló munkási várban helyezték el.

— **Dohányárutakár Kolozsvárt.** A pénz-
ügyminiszterium intézkedése folytán jövő év-
ben Kolozsvárt egy nagy dohányárutakárt
fognak föllállítani. A bérhelyiség megszerzése
iránt a tárgyalások már folyamatban is vannak.
Ez az új dohányárutakár a szegedi és kassai
raktáraknak megfelelően lesz berendezve s
hivatva lesz az erdélyi dohánytözsdek leg-
nagyobb részének dohányszükségeit kielé-
teni.

— **A dohánynagyözsdek beszűntetése.**
Egyes lapok közlése szerint: a pénzügyminisz-

térium, az eddig magánfelek által birt és kezelt
nagy dohány- és szivar-tözsdeket beszűntetni
szar:dekozik és a dohány és szivarnak nagyban
való elarusítását — újabb dohányárutakarak
szervezése útján — állami hivatalnokokkal fogja
eszközölni.

— **Dohánymag.** Értessítjük a termelő ura-
kat, hogy igen jó minőségű, fajtisza, csira-
képes, teljesen megbízható *szamosháti fajta*
(Buday-féle termelésű) dohánymaggal rendel-
kezzünk, amelyet előfizetőink iránti előzékeny
készségből szívesen közvetít lapunk kiadóhivatala.

Szerkesztői üzenetek.

Leo Sándor úrnak, Stuttgart. Megtisztelő felhi-
vását, hogy megindítandó dohányügyi szaklapjának
állandó munkatársai közé lépjek, köszönettel
vettem, s arra szívesen vállalkozom. Levélben
közelebb bővebben.

Ambrus József plébános úrnak, Kisoroszor. Becsés
tudósítását köszönjük. Sajnos, gyenge lett bizót
az eredmény, — de hát bizzunk a jövőben. Szíve-
lyes üdvözlét.

**Báró Radvánszky-uradalomnak, Sajó-Kazán és
Lederer Artbur úrnak, Csókán.** A becsés megrende-
lésnek sietünk eleget tenni, s a kívánt dohány-
magot haladéktalanul küldjük.

**M. kir. gazdasági akadémia könyvtárának, M. Óvá t
és a m. kir. gazdasági tanintézetnek, Kolozs-Monostor,**
a kért hiányzó számokat szívesen küldjük.

*Felkérjük lapunk tisztelt barátait, hogy
a dohánybeállítás eredményéről szíveskedjenek
lapunkat minél szamosabban és minél rész-
letesebben tudósítani.*

Dohánytermelők és kertészek figyelmébe!

Van szerencsénk az általunk néhány év óta forgalomba hozott, igen jónak bizonyult és sikerültek talált

„Mollino” szövetre

a t. dohánytermelő urak becsés figyelmét felhívni.

A szövet 85—88 ctm. széles és 22 krba kerül mtrként.

Nagyban termelő uradalmak és uraktól számos elismerő levelünk van, a melyek a „Mollino” szövet használatát mellett sokkal hamarabb nőnek és így sokkal hamarabb is kiültethetők a dohánypalánták, mint azon palánták, melyek nem ily szövetből készült takaró alatt fejlődnek. miért is ezen cikket minden dohánytenyésztő gazdaság figyelmébe és beszerzésére ajánljuk.

Hogy ezen „Mollino” szövet további reklámot nem igényel, legjobban bizonyítja azon körülmény, hogy az alantabb felsorolt termelőknél legjobb sikerrel alkalmaztatott és ma már olyannyira kelendőségnek és közkedveltségnek örvendő, hogy a tulhalmozott rendelések miatt, csakis legalább 8 nappal előbb történt megrendelések hozhatók kivetelbe. miért is ezen cikknek idejekoráni beszerzését ajánlani bátorokodunk.

József fczg ő fensége bántúti urad.
Salkovszky hczg fensége kereki urad.
Mélt. gróf Keglevich Gábor urad.
Mélt. gróf Desseffy Miklós urad.
Mélt. gróf Csekonics Endre urad.
Mélt. gróf Königsegg Fidéi urad.
Mélt. gróf Almásy kengyeli gazd.
Mélt. báró Harkányi Károly
Mélt. Aczél Péter
Mélt. Szilágyi Emil miniszteri tanácsos
Nsgos Weidenfeld Lajos
Nsgos Kinczig János
Nsgos Tarony Elek Emil
Nsgos Szilágyi Gyula
Nsgos ifj. Nagel Vilmos, M.-Kovács-
háza
Nsgos Montag M. fia
Nsgos Lonovics Gyula
Esztergomi főkapitány
Sarkadi uradalom
Mélt. gróf Wenckheim Frigyes kigyósi
uradalmá

Nsgos Filperger György, Dombegy-
háza
Nsgos Purgly László, Kunágota
Nsgos Komlós Ármín, Pta Kakasszék
Nagy-Szt-Tamási uradalom
Nsgos Novák István Pécska
Tek. Tafler testvérek M.-Egyháza
Tek. Dr. Zsilinszky Endre B.-Csaba
Előszállási uradalom
Páljai uradalom
Tek. Bpesti m. k. dohánybev. hiv.
Tek. Fogarasi m. k. ménes urad.
Tek. Aradi m. k. dohánybevaltó hiv.
Tek. Nyirbátori m. k. dohánybev. hiv.
Tek. Barcsi m. k. dohánybev. hiv.
Tek. Morvai Ignác
Tek. Molnár Ede
Tek. Prág Bonifác
Tek. Kaufmann Ignác
Tek. Kohn & Leipniker
Tek. Hasz Antal
Tek. Raschovszky József

Tek. Ujhelyi Tamás
Tek. Tomka Gyula
Tek. Berger Fülöp
Tek. Scheer Zsigmond
Tek. Wagner Ferencz Eperjes
Tek. Steindort József, Szegzárd.
Nsgos Engel Mór, F.-N.-Iratos
Nsgos Ercey Károly, Hajdu-Nánás
Nsgos özv. Horváth Jánosné, M. Bodzás
Nsgos Nika János, Taucz, Aradm.
Nsgos Láng Ferencz, Nagybecskerek
Mélt. gróf Széchenyi Pál lábodi urad.
Mélt. gróf Pejachevich tor-tordai urad.
Nsgos Fleischer Mór és fiai, Bere-
Böszörmény
Nsgos Pazonyi Elek Emil borzsovai
urad.
Nsgos Goldstein Sámuel, Pta Domb-
egyháza
Nsgos Neumann Manó B.-Csaba
Nsgos Nyéky Ilona Dombegyháza

Kiváló tisztelettel

ROSENTHAL TESTVÉREK UTÓDAI mint a „Mollino” szövet egyedüli elarusítói B.-CSABÁN.

— **A „Rock“**, Angolországának leg-
régibb életbiztosító társasága, elhatározta,
hogy üzletkörét kiterjeszti Magyarországra
is és itt, Budapest székhelylél, vezérkép-
viselőséget állit, amelynek vezetésével
Fischer József ur bizatott meg. Egyben
az intézet főorvosává dr. Irsai egy. m. tanárt,
ügyészé pedig Neumann Antal és Neu-
mann Sándor jogtudorokat neveztek ki. A
„Rock“ biztosító intézetet 1806-ban alapí-
tották. Nincs ennél régibb és szilárdabban
megalapított intézet a világon. Üzletköre
nemesak az élet- és járadékbitosítás, ha-
nem kiterjed olyan ágakra is, a minőket
a magyar monarchiában még nem honosi-
tottak meg. A „Rock“ biztosító intézetnek
régi hírneve mellett a biztosíték alapja
38 millió forint. Ez az összeg, az angol
és a magyar törvényeknek megfelelően,
biztos állampapirokban és részvényekben
van elhelyezve. A biztosítási alap a főnn-
álló biztosításoknak 75%-a és a biztosított
összeg jelen értékének 198%-a; ugy, hogy
a „Rock“ minden 100 forint kiadásával
198 forintos fedezet áll szemben, s mint-
hogy a „Rock“-nak rendkívül előnyös és
fölötte olcsó a díjzetési táblázata, a nye-
remény részesedés is rendkívül nagy.
A „Rock“ magyarországi vezérigazgatóságá-
nak hivatalos helyisége: Budapest, Andrassy-
ut, az operaházzal szemben. (2)

Az országos gépész-egyesület
a gépészet minden ágában kellőleg szak-
avatatt
gépészeket minden időben díjtalanul
elhelyez
Budapest, VIII., Nap-utca 19. szám.

A m. kir. államvasutaktól eredő,
teljesen használható, jó karban levő

**Tizedes
mérlegek,**
súlyokkal együtt, minden nagy-
ságban, úgyszinte

**Waggon
hidmérlegek,**
továbbá távirdai sodrony be-
kerítési ezélokra, valamint használt

„Werndl“ fegyverek
felette olcsó áron kaphatók

Kohn A. M.
vas- és fém nagykereskedőnél
Budapesten, VI., Mozsár-utca 9.

Melegágyak betakarására legalkalmasabb

mollino-köpper
különféle szélesség és minőségben, továbbá uj és egyszer használatban volt

vízmentes ponyvák,
s a gazdálkodáshoz szükséges különféle tárgyak és eszközök
a legjutányosabb gyári áron kaphatók:

Fischer J. zsák gyári raktárában 2-6
Budapest, V., Nagykorona-utca 18-ik szám alatt.

Valódi olasz olivaolaj,
amerikai és orosz ásványgépölaj, hengerolaj, amerikai valvolin-
olaj, faggyú, Tovot-féle kenőcs, kocsikenőcs, carbolineum, kreolin,
kátrány, kátrányfedő lemez, kékgálicz, vízmentes ponyvák, pet-
roleum és festék áruk, legolcsóbban és legjobb minőségben
2-6 kaphatók:

AUER és KISFALVI cégnél Budapesten.
FŐÜZLET: VII., Erzsébet-körút 23., a Weselényi-utca sarkán.
FIÓKÜZLET: V., Váczi-körút 60., a Báthory-utca sarkán.

Dohányfüzőgép.

Marer Lajos találmánya.

Ezen uj találmányú dohányfüzőgép, a dohány minőségének javítására
rendkívül nagy befolyással bír, minthogy ennek használata által teljesen megszűnik
az égett, vagy penészes szárítás s a sűrű fűzéssel járó rothadás; — a fűzés akképpen szabá-
lyozható, hogy minden levél, egymástól bizonyos távolságra álljon; — s a fűzések egyenlősége
a csempeszetet is lehetetlené teszi.

Óriási munkanörő megtakarítást eredményez, mert ezzel két munkás, 15 perc
alatt, egyszerre 12 fűzért felfűz, aminek közierővel való végzésére 24 ember és legalább 30
percznyi idő szükséges. Ezen géppel tehát a dohánytermelő évenként legkevésbé 1000 munkás
napzámot megtakarít. A vele való bánás pedig oly egyszerű, hogy az egész munkát akár két
gyermek is elvégezheti.

Az érdeklődők kérdézködéseire, minden felvilágosítással a legnagyobb készséggel szolgál
a feltaláló:

MARER LAJOS, Losonczon. 2-6

A
„MAGYAR DOHÁNYUJSÁG“
részére
hirdetések felvételnek a lap
kiadóhivatalában
Budapest, VI., Podmanitzky-u. I.
és valamennyi hirdetési irodában.

KITÜNŐ TERMÉS

esakis hamisítatlan jó gyártmányú

műtrágyával

Telefon 51-03.

Telefon 51-03.

érhető el. — Mindennemű műtrágyát gyártunk és az ajánlott beltartalomért, valamint az áru hamisítatlan minőségéért szavatolunk. Ingyenes ismertető füzeteket (Columellától) bérmentve küldtünk. Bármely más szakbeli felvilágosítással szívesen szolgálunk.

4-24
a Sátori gyárak, Központi Iroda: Budapest, IX., Dandár-utca 25.

A csász. és kir. osztrák-

magyar kir. szabadalmazott

Első Budapest-soroksári műtrágyagyár

Mogyorósy L. J. és Stein

4-6

ajánl különösen dohányynak mindennemű kálitrágyát, továbbá: csontliszt- és fákalsuperphosphatot, párolt csontlisztet, vérlisztet, szaruliszt-chilisaléromot és Thomassalakot, szavatolt belérték mellett, nemkülönböztetve szárított sertésrágyát, trágyafószot, réz- és vasgáliczot a legolcsóbb árakon.

Minták és árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Levelezések intézendők: Budapest, V-ik kerület, Nádor-utca 23. szám.

Magyar kenderből készült
legjobb

gazdasági kötélneműeket

ajánl a

BLEIER és WEISZ kötélgyári cég BUDAPESTEN.

Raktár és iroda:

Károly-körut 9. sz., a gróf Hadik-Barkóczy-féle házban.

Gyártelep: Hajtsár-ut 7307. sz.

Ajánlásra méltó tárgyak: torna-eszközök, Cocos futószőnyegek, lábtörölők, ruhaszárító kötelek,

szánhálók,

dohány-zsinór, kévekötő-zsinór, fogoly- (fűrj-)hálók készitaskák stb; továbbá gazdasági cikkek u. m. dohányzsinog. istráng kötőfék, rudaló, gabona-zsákok, vízhatlan ponyvák, itató és tüzi vedrek, kender-tömlők, hevederek, kender, kőz stb. a legutányosabb eredeti gyári árakon.

Képes árjegyzék kívánatra bérmentesen küldetik. — Vidéki megrendelések pontosan eszközöztetnek.

4-24

Védjegy.

Kitünő minőségű dohány termék

esakis

a dohány által igényelt tápanyagokat tartalmazó

dohány műtrágyával

érhető el, melyet legjobb minőségben szállít a

brassói kénsav- és műtrágyagyár.

Mindennemű műtrágyázás iránti felvilágosításokkal és árajánlatokkal készséggel szolgál a

Központi iroda Budapest, IV., Bécsi-utca 5. szám.

4-12